

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 25. Singulis manus imponens. Imponunt manus suas Confessarij singulis pœnitentibus in particulari illos curaturi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](#)

mamm, ita ut ambae conuenient manus; quibus submersionem et aspergim. incolumis. Quid tibi persuades, quod Deus filius te salvabit, si nuntium concubina non temerari? Quod te iustificabit, si male parta non restitueris? Quod peccatorum tibi veniam indulget, si veram non fueris aggressus penitentiam? Tu amne rogas à Deo sanitatem? da & tuam exporige manus, illiusque manus coniunge, hoc velis quod ipse, illam, quā te dirigit, viam inambula.

§. 27. Singulis manus imponens. Imponunt manus suas Confessari singulis penitentibus in particulari illos curaturi.

O cidentem sole, (testatur Euangelista:) Omnes qui habebant infirmos varijs languoribus aduelant illos ad Iesum, at ille singulis manus imponens, curabat eos. Fontem hic attende celestem, quomodo de horto proflat in horum, salutiferis quemque fecundans aquis: Singulus imponens. Deinde eius considera bonitatem, quā nullum dedit natura, unde sicut dixit, sic & paternis capiti manus imponit, singulis manus imponens nemini deficit, omnibus succurrit, implens illud Spiritus S. Pusillum & magnum ipse fecit, & equaliter cura est illi de omnibus. Speculum est diuinum, in quo omnes, & quisque singulatum tantum salutinem representatur, ac si solus fuisset. Tandem perpende curandi modum admirabilem:

Singulis manus imponens numquid inuidus erat omnes vno sanare contactu generali, quid necesse fuit singulis manus imponere, tangereque singulatum eos curaturus? imo de D. Petro lignacum eos curaturus: idcirco de D. Petri lignacum dicitur, ut not D. Chrysost. quod tantum sanatori virtute vigeret, ut a cedentibus infirmis, & in grabatis publice expositis, cuique aduentu pragolantibus, ipse per publicas urbis plateas indecedens, umbra sua illos obumbraret, cunctis operata concesserit valitudinem. Profundum honorem mysterium: Nona quod in eis in domo Petri, domus sit salutis: verum tamē adverte, quod illa in ibi quomodolaber cureretur infirmi, sed imponendo singulis manus, & unumquemque tangendo singulatum.

Duo Saluator noster instituit remedia in domo Simonis, quae est S. Ecclesia, curandi infirmos, & viraque efficacissima. Vnum his praedictis deinceps veniunt, ut in eam mundi, alicuius baptique ingrediantur: vult enim, ut qui illam inservient, mundi sanique sint, ad Deo seruient. Alterum his servit, qui iuris existentes in Hieron. Bapt. de Languore, Tom. II.

firmantur & doloribus pregravantur, etiam mortalibus. Primiti lauacrum instituit Baptismatis, per quod homines intrant in Ecclesiam mundi, abluti, iustificati, sanctificati: *Hoc quidem suis* 1. Cor. 6. 11. *(inquit Apollonus de graviorum criminum reis)*

sed abluti estis, sed iustificati estis, sed sanctificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi. Secundis prodest penitentia: Sacramentum, medicina est hæc adeò potens, ut ex se curare valeat & ipsum Iudam propositorem, si debet accessisse. Attamen

III.

Sed haec

vinum & idem est omnibus, hic in consideratio-

ne non veniunt peccata: huius vel illius in par-

ticulari, vno eodem modo abluit mundatq. omnia,

plicantur.

quocirca in primiua Ecclesia vna aquæ consper-

ione baptizabant Apostoli centum, ducentos si-

mul congregatos, pauperes & diuites, puissilos &

magnos, viros & mulieres. Amplius quid est de

penitentia, quæ prodebet illis, qui iam in Ecclesia

infirmantur, requiritur enim ut singulis manus

super caput imponantur, & vulneris vulneris-

que pertinetetur altitudo ac diligenter attendatur,

quid singuli in sua deferaunt conscientia quia iudicium agitur; ut autem diversi indicentur, singulorum in particulari est causa discentientia, nec expedit aut esset rationi conscientiae, ut si centum essent diversis criminibus obnoxij eadem omnes sententia perstringerentur, sed ut cuique sua scelerum detur gravitati qualitatique conformis oportet.

Eleganter hanc expressit doctrinam, qui sua

54. IV.

totam illustravit Ecclesiam Angelicus Doctor

Dux sunt

species

morborū

& per aeris corrupti contagionem, ut pestis & ca-

tari, quedam autem ex causa intrinseca in sin-

gulis,

qua proprie corruptiuntur humores, vel

cor: meq.

per eorum intemperiam, in hoc enim nimia

dominatur colera, ex qua febris incalescit, in illo

tempe 11.

flegma, quo membra obstupescunt; in illo qua

3. p. q. 66.

nimis multum comedit, in illo, quia suo tem-

pose non comedit. Vicit autem diversæ sunt ha-

species infirmatum, ita sunt oportet diversa re-

media. Quoad primum, quæ in omnibus ex una

procedit causa, & eodem modo, quadrat optimè omnibus vna eademque medicina, sicut quo

tempore lues grauitur, omnibus prescribitur

V.

theriacum, & bufo: verumtamen quod secun-

Dux spé-

dam, cuique sua singulatum est adhibenda medi-

cies morborū

specie

ritualium

cor: meq.

tempe 11.

intelligo spiritualium species infirmatum: quæ

remedias.

Z z z Z dam est

HOMILIA VIGESTIMA QVARTA. DE SORV SIMONIS.

740
dam est ex contagione, & causa extrinseca, que
sicut pestis adhaeret; per carnis contactum: haec
autem est peccatum originale, quod ab extrinseca
prostvit causa Adami, ob carnis peccatis con-
tactum, quo nostra ex eius procedit carne. Sic enim
testatur Apostolus: Per unum hominem peccatum

Ro. 5.16. in hunc mundum intravit, &c. & ita in omnes ho-
mines. Huic optimè conuenientebat omnibus com-
muniis institutio reme: iij. cum sit enim eadem in
his & illis infirmitas, sit pariter & medicina;

sanccta scilicet baptisini temedium.

Sunt autem & aliae infirmitates, que in singu-
lis ab extrinseco principio promanant, iuxta par-
ticularē humorū intemperātiū, peccata di-
cto actualia, que sicut heri diximus, de tua pro-
pria nascuntur voluntate, prout in actibꝫ parti-
cularibꝫ, & ex causis deinceps singularibꝫ. Haec
curatiōnei cūque propria expedit medicina, itē
perennis & aīa statuque cuiusque agitūinis, ut
cūque maxime cōgruū applicetur remedium.
Ad rem apte script̄ D. Greger. Nyſien. Frater
D. Baſili Epistolam ad Latoyin. Episcopum
Milytenenium. D. quoque Cyprian. de eodem
intento librum composuit, cui titulus: *De lassis:*

T. m. 3. cuius ea mens est, omnes monere Confessarios,
negotio suo diligenter attendant, quemque non

VI. Admonit̄ segniter examinet, antequam absoluat, sibi que
tio ad Cōf persuadeant Confessarij grauiorē culpā partē
fessarios, imputati, ex qua penitentes non debite curan-
tur, pro huius doctrina confirmatione varijs de-

Ep. 10.17. dit epistles oratoria facundis plenisimis: Dia-
conis Clerico Romano; Penitentibus (inquit)

11. 28. qui necessariam adhibent diligentiam, & volunt
quād primū absolui, ignosci potest: *Et lassis*

D. Cypr. quidam potest in hoc vania concedi: quis enim in-
firmus non illicē curari desiderat? Qui non car-
cere conficitur, quād primum liberati? *Quis*
non ad salutem suum venire soſtit? *Qui culpe*
sunt obnoxij, Confessati sunt, quia singulos non
examinant, ne vulnera detegant, ut expertissimi
medici, quod sancent, cūque manū non
adhibent, & specillo non p̄obant, ut nouent.
Vnde ipsa oriantur. Proh dolor, quorū Confessarij
penitentes decipiunt, dicentes: *Ego te absolu*,
quibus & illud Iaia dicere licet: *Popule meus,*
qui te beatum dicunt, ipsi te decipiunt, & viam
gressum tuorum dissipant; Auctor vero legit: *In-
errorem mittunt, & semiam pedum vestrorum tur-
bant.* Quorū heu superficialiter tantum sanantur,
quia non debite singulis manū imposunt, &
digitis suis ad vulnerum fundum non accessi-
erant: *Aperiendum vulnus est, & secundum, & pa-
tientibus amputatis, medela fortiore curandum.*

Videamus porcellę luxuriosę, quanto tempore
libinibus infondi vult: ejice de domo scandalum
illud & quid non expediet? *ragetes*, quo tuum ter-
mortificares lacrimam? Aut si timentissime
videamus, quid in illo lacratus sis contractu: cū patet
igitur iniustus sit, anne restituisti? Videamus, te
quād sit cor tuum illi conueniens, qui hoc crea-
uit? Tu mutmuratur, sc̄iuntur que dirxit, iū
in alterius detrimentum, vel puerū denigra-
mentum, & qua ratione satisfecisti? Heu Domine,
graniter hoc senties, vociferabis. Sentias licet,
vocifereris (respondet D. Cyprian.) extre-
me do-
loat: haec namque bonus participat medie-
cūs: *Vocifereris & clamet, & conqueratur ager per de-
larem impatiens, gratias ager posita, & emm̄ sensit
sanitatem. Quid cogitas nihil amplius dicendum,*

*decenni. concubinatio, quād perlege vnum ro-
sarum? inuestigato laſcius, recita leptem plā-
mos penitentiales: vñris aliusto, decem laſ-
persolue? p̄alentibus & proximis occaſionibus,
ab illis abſtine? qualis quicke veniat, attendatur,
& quād rite diſpositus, non leuter proposita ex-
aminetur, que fecit, occasione quas haberet, quod
eius sit dannum, vnde oriantur, que perditionem
eius promoveant, que possunt illi esse emul-
mento, vt enim Spiritus S. ait: *Non omnia emul-
bus expedient, nec omni anima omne genus placet,**

id est, est conueniens. Incumbit Confessario
*considerare, quād D. August. in penitente mo-
riet esse. consideranda, illo celebri decreto, quod
Gratianus suis decretis inseruit: Consideret qualis Depon-
tatem criminis, in loco, in tempore, in perfervencia, & in
in varietate persone, & quali fecerit hoc talius, &
quād ipsius viri multiplex execus: &c. Om-
nis enim ista varietas consideranda est, & defendenda,
&c. Cum autem hac sententia, tot p̄eat explica-
tionibus, eam fusē Doctor Nauatus expla-
nat.*

Deo conuenienter psallit David: *Edificauit si-
stus unicornium Sanctissimum suum in terra, quād
fundauit in secula. Locus sanctitatis, vnde omnes
conveniunt, Sancta est Ecclesia, domus Petri,
quād fundauit in ætum duraturam, de quo alia
diximus, vbi nobiscum Dominus dignatur ha-
bitare vlt̄e ad consummationem seculi: Ego vs-
bisum sum omibus diebus usque ad consummationem
seculi. Locus salutis. Attamen edificauit
Sicut unicornum. Viunicorn ex sententia D. Is.
Vindictori apud Græcos idem et ac Rhinoceros, an
mal adeo viribus prævalens, vt cetera suppi-
mat vineaque animalia, licet robustissima, ipsos
etiam Elephants. Robur illi maximum est in
cornu, quod inter oculos eminet, tanx̄o;*

Ep. 11. 12. *Isa. 3.12.*

X.
Quæ o-
bvi intingatur, attendatur illius, qui absolvitur,

virtus, ut multis medetur infirmitatibus. Solo contactu aquas etiam mortiferas, & serpentibus horridas purgat à veneno, suaves reddit potabiles, & saluberrimas: & in hoc omnes conuentur quotquot de naturis animalium scrip- turent, & communiter atlas referunt proprietates Unicoris; & hanc præsertim quod illi cornu cœlœ medium inter oculos, vt perficie quanlibet aquam, cui illud intingit intucatur. Non illud inconfiderat intingit, sed prius in illas oculos suos defigit quam cornu. Symbolum Ecclesiæ proprium: dominus est fortissima: Et porta inferi non prævalunt aduersus eam: Iouis fortitudo, tellatur Balaam, similis est Rhinoceros. Et tota hæc profuit ex cornu quod habet: omnis eternum potestas, quæ pol' et Ecclesia, ex virtute Saluatoris immensa procedit, quæ sibi subiecto vincitque diabolum, inimicorum inferni potestas. Hoc cornu totum est salutiferum: Et ex cornu xix cornu salutis nobis, in domo David pueri sui. Ideo Christus Dominus omnem suam virtutem in nostram ordinavit salutem. Exaltavit ad fiduciam Ecclesiæ ut dominus esset, & nostra salutis fortitudo, eo quidem modo, vt nulla posset nati nos omni animarum infirmitatis quæ in domo eius sua non iuueniret medicinam: In domo David: ita dicimus: In domo Petri.

A Christo Petrus eligiur electione omnino similem, quæ Deus Davidem elegit: brachium dedit illi manusque robustas adeo, vt illis posset aperte & claudere colum. Tanta potestas eius est excellens, vt quolibet ex omnibus possit aquæ venenum auferre. Per aquas intelligi D. Ioannes populos. Aqua populi sunt. Nulla est aqua, quæ non peccati veneno infectant vidi illi, qui ait: Nemo mundus à forde: Non est homo qui non peccet. Et si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipse nos seducimus, Et veritas in nobis non est. Habemus in eis remedium, si venenosæ huic aquæ infectioni Chirilli Salvatoris vires applicentur, per penitentias sacramentum nobis qui peccatores sumus hoc seruati beneficium, qui Ecclesiam ingredi animæ munditudinem amissimus, que nobis in Sancto baptismo conferebatur; quod occidit in nos labitur peccata, frequenter adiudicium nostri cordis aquas inficit diabolus. Ad hoc magnus ille pater infinitum cornu Salutis fortissimum, penitentia, nempe sacramentum, cuius forma haec est: Ego te absolu. Prohi, quæ tollit venena quæ solus vincular quo vestes confingit! Pro qualiter adducit salutem!

Porro ut legitime, & fructuosè hoc cornu salutis applicetur, sine oculi aperti, considerandum Quæ o-
vbi intingatur, attendatur illius, qui absolvitur, fideanda
status, conditio, dispositio, mores: quām in eo
firmiter sit radicatum peccatum, quām longe
remore occasione, quām integrè terrij damna
reparata, quomodo satisficerent fiti in ultima cō-
fessione prescriptis, qua ratione in plenerit, qua
Confessarius illi facienda iniunxerat: quonodo
ab illo tempore usque modo vixerit: Quid sit, Quæ o-
quid iterum eum coegerit in peccatum lapsum, ex
qua occasione in peccatum, perditionem, dam-
numque ceciderit, sic supra singulos manus im-
ponendo, ad singulorum vulneris intima pene-
trando, cuiusque tentando pulsum, praescribere
poterit efficax aptumque remedium. Ni faller
hoc votus indicavit regius illo psalmo, quō mo-
dum decantat, quō le Deus ostendit nobis in re-
mittendis omnibus nostris peccatis indulgetem:
Qui propitiatur omnibus iniquitatibus iusti, qui Ps. 102.
faciat omnes infirmities iusti. Et statim descendit
formam declarans, quam in hac seruat curatio
ne i ostrarum benignus infirmitatem: Fauens
misericordiam Dominus, & iudicium. Noteris haec
omnia fieri innumerabilium viribus misericordiarum,
quibus nos in libertatem vendicat, &
erigit incolentes. Illæ sunt innumeræ, sunt
plurimæ: Misericordiae. Venum hoc per iudicium:
Et iudicium. Iudicium actus est iustitia, quæ reflec-
pit æqualitatem. Quocirca Confessarius intel-
ligat, quod locum supplet Dei, faciendo mis-
ericordias in Sacramento penitentia & indicau-
se iustitiam, quæ est compensatio rei ad rem;
vt talis sit penitentia quam penitentia in posue-
rit, & talentum applicet infirmo medicinam quæ
sit proportionata deficit, & proposita conve-
nientis infirmitati. Iudicium si s. confulamus scri-
pturam, nequæ est actus iustitiae, sed etiam pru-
dentia, & significat, quod Confessarius omnia
debeat perpenere, nec præcepit esse nimis aut
inconsideratus, sed quod matutè perpendat, &
singulis insipientiæ actiones, & circumstantias, &
peccatum occasiones: Difficiet sermones suos Ps. III.
in iudicio. Vulnus apertæ Specillum apponat, &
vulneris sententia altitudinem, totum vincat ma-
lum, non sit cura superficialis tantum quod per-
iis force. Oportet ampliter, & quidquid petri-
dum est, recindat: etenim præterita se soliendo
& futuri prospicio curabitur omnes in hac
vita per gratiam, & in altera per gloriam sem-
piteram. Amen.